

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ΄

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίου.— Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενωγαγίου 14.

15 Αὐγούστου 1889.

ΜΑΡΙΑ Η ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΙΣΣΑ

Ἐστὶ Σάβωνα σφάζουν τραγιά — Μαρία Πενταγιώτισσα!
καὶ ἔς τὸ Χριστὸ κριάρια — μαρὴ Δασκαλοπούλα!
Καὶ ἔς τῆς Μαρίας τὴν ποδιά — Μαρία Πενταγιώτισσα!
σφάζονται παλληκάρια — μαρὴ Δασκαλοπούλα!

Δὲν ὑπάρχει καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα χωρίον ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ μὴ ἀκούωνται συχνάκις οἱ στίχοι οὗτοι· καὶ δὲν εὐρίσκεται ἕλληνα καὶ τῶν μᾶλλον ἀγεύστων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν Μούσης, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἐτραγουδῆσει κατὰ τὰς εὐθύμους ὄρας τοῦ τὴν ἰδανικὴν σχεδὸν Μαρίαν τὴν Πενταγιώτισσαν. Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν χωρίων τὸ ὠραῖον δίστιχον εἶτε ἐκφραζόμενον διὰ τῶν βαρέων κτύπων τοῦ τυμπάνου, εἶτε ἀναλυόμενον εἰς ἐντόνους καὶ τρεμουλιαστοὺς τόνους τῆς φλογέρας, εἶτε ψαλλόμενον διὰ τῆς γλυκείας φωνῆς τῶν παρθένων ρυθμίζει εἰς χορὸν τὰ περτωτὰ βήματα τῶν παλληκαρίων, φαιδρύνει τὰ πρόσωπα τῶν λυγερῶν καὶ διαχύνει ἐφ' ὅλων τῶν παρευρισκομένων ἐκεῖ εὐθυμίαν καὶ χαράν. Ἐν τῇ θορυβῶδει δὲ τοῦ χοροῦ ἐξάψει τὰ παλληκάρια προσπαθοῦσι νὰ φαντασθῶσι τὴν ἐξοχὸν καλλονὴν τὴν ὁποίαν βεβαίως εἶχεν ἡ Μαρία διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ τοιοῦτους στίχους, αἱ λυγερὰὶ ζηλεύουσι καὶ εὐχονται ν' ἀποκτήσωσιν αὐτὴν καὶ οἱ γέροντες, κινουῦντες τὴν κεφαλὴν, οἰκτεῖρουσι τοὺς πατέρας τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων νέων, ὅσων τὸ αἷμα ἐκοκκίνισε τὴν ποδιά τῆς λυγρῆς χωρὶς ὅμως καὶ νὰ κατακρίνωσιν αὐτὴν, ὅπως οἱ δημογέροντες τῆς Τρωάδος πρὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς καλλονῆς τῆς Ἑλένης ἑλησμόνου τὰ παθήματα τῆς πόλεως καὶ τῶν τέκνων τῶν.

Μόνον οἱ συμπατριῶται τῆς Μαρίας δὲν ἔχουν τὴν αὐτὴν γνώμην. Τὰ παλληκάρια τοῦ χωρίου τῆς, μεθ' ὅλην τὴν λατρείαν καὶ τὸν σεβασμὸν τὸν ὁποῖον τρέφει πρὸς τὴν καλλονὴν ἢ νεότης, δὲν εὐχονται ν' ἀποκτήσωσι τοιαύτην τινα σύζυγον ἢ ἀδελφὴν· αἱ λυγερὰὶ δὲν ἀκούουν τὸ ὄνομα τῆς χωρὶς νὰ κοκκινίσωσι καὶ οἱ γέροντες δὲν ὁμιλοῦν περὶ αὐτῆς εἰμὴ μετὰ περιφρονήσεως ἢ ὄχι μετὰ κατάρχεις. Τὸ χαριτωμένον δίστιχον προξενεῖ ὅλως ἀντίθετον ἢ

πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἄλλους ἐντύπωσιν ἐκεῖ καὶ δὲν ψάλλεται ὡς θυμιάμα προσφερόμενον ἀπὸ μυρίους λατρευτὰς εἰς ἀνέσπερον καλλονὴν, ἀλλ' ἵνα κατακρίνη τὰς πράξεις μιᾶς θνητῆς ὑπάρξεως. Ἐν τῇ ἀγροικίᾳ καὶ ἀξέστῳ αὐτοῦ καταστάσει ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ δὲν αἰρεται ὑπεράνω τῆς πραγματικότητος, δὲν ἀνευρευνᾷ εἰς τὰ ὕψη διὰ τῆς φαντασίας ν' ἀνεύρῃ ἰδανικὸν τινα καὶ ἐξοχὸν τύπον, ἀλλὰ κατέρχεται ταπεινώτατα εἰς τὰ ἀπλᾶ φοβερὰ συμβάντα τὰ ὁποῖα ἀντελήθη ὁ νοῦς καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ του. Κρίνων δὲ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀτομικότητι, τῇ ἀγῆ καὶ φιλοθρήσκῳ καὶ σοβαρᾷ ἐν ὅλη αὐτῆς τῇ ἐκτυλίξει, τὸν βίον τῆς Μαρίας δὲν ἀφήκε τὴν καρδίαν του νὰ κατανοῖ πρὸ τῆς ἐξόχου δυνάμεως καὶ πλαστικότητος τοῦ δίστιχου ἀλλ' ἀντιτάσσει τὴν ἱεράν καὶ ἀκράδαντον πεποίθησίν του ὡς συζύγου, ὡς πατρὸς καὶ ὡς ἀδελφοῦ.

*

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἡ Μαρία ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν γυναικείων ἐκείνων χαρακτήρων τοὺς ὁποῖους ἡ φύσις προορίζει διὰ τὴν συμπάθειαν καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως δῆποτε καὶ ἂν φερθῶσιν ἐν τῇ κοινωσίᾳ. Οἱ Πενταγιῶται ἡ μικρὰ πατρίς τῆς ἔγεινεν ἐπὶ τινα καιρὸν ὁ τόπος ἐν τῷ ὁποίῳ ἐξετυλίχθη ἐν τῶν πολυπλόκων καὶ φοβερῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα μόνον ἐξημμένη φαντασία μυθιστοριογράφου ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ. Διότι ἐν τῷ γεγονότι τούτῳ οὐδὲν ἐλλείπει· οὐδὲ ὁ πρόλογος, οὐδὲ ἡ δέσις, οὐδὲ ἡ λύσις· ἢ κατάπληξις, ὁ τρόμος, ἡ φρίκη, τὸ μῖσος, ἢ καταφρόνησις καὶ ἢ χλευὴ ὀλοκλήρου κοινωνίας ἐπέρχονται ταχύτατα τὸ ἐν ἐπὶ τὸ ἄλλο ὡς ἄλυσις κακῶν· καὶ ἡ γυναικεία δύναμις φαίνεται ἐφ' ὅλων τούτων δεσπόζουσα, ἐπιβλητικὴ μὲ μίαν ἀδίστακτον ὑψηλοφροσύνην ὡσεὶ θεότητος.

Οἱ Πενταγιῶται εἶνε μικρὸν χωρίον τοῦ δήμου ὀρθούμενον ἐπὶ τῆς κατωφερείας ὑψηλοῦ βουνοῦ. Κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ τὴν ἐπαναστάσιν χρόνους ἔζη ἐκεῖ ὁ Δασκαλόπουλος, σεβαστὸς καὶ τίμιος ἀνὴρ, πλούσιος κάπως καὶ προέχων ἐν τῷ τόπῳ. Ὁ Δασκαλόπουλος εἶχε υἱὸν Ἀθανάσιον καὶ θυγατέρας τὴν Ἑλένην καὶ τὴν Μαρίαν τὴν ἡρώϊδα ἡμῶν.

Ἡ Μαρία ἀπὸ μικρῆ ἤρχισε νὰ δεικνύη σημεῖα ζωηρᾶς καὶ ἀνυποτάκτου καλλονῆς· ἐγένετο δὲ πρὸ πάντων ὀνομαστὴ καθ' ὅλην τὴν κωμόπολιν διὰ τοὺς ὀφθαλμούς της, τοὺς μεγάλους κρασογαλάνους ὀφθαλμούς της, οἱ ὅποιοι ἐτόξευον εἰς τὸν ἀτενίζοντα αὐτοὺς ῥεῦμά τι θαμβοῦν καὶ μαγεῦον ὡσεὶ ὀφθαλμοὶ Ποργόνο. Αὐτὸς ὁ πατὴρ της, οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ ὑποστῆ τὸ ῥεῦμα τοῦτο. Πολλάκις τὴν ἐκάλει ἐνώπιόν του ἵνα τὴν ἐπιπλήξῃ διὰ τὰ παιδικὰ της ἀμαρτήματα ἐν αὐστηρᾷ καὶ ὠργισμένῃ στάσει· μόλις ὅμως ἡ Μαρία ὕψωνε τὸ βλέμμα πρὸς αὐτὸν ν' ἀπολογηθῆ, οὗτος ἀπέβαλλεν εὐθύς τὴν αὐστηρότητά του, ἐδειλία, θαρρεῖς, ἐφοικία ὡς ἔνοχος καὶ ἐν σπουδῇ ἀπέστρεφε τοὺς ὀφθαλμούς ψιθυρίζων :

—Νὰ χαθῆς, παλαιοκόριτσο, μὴ με θαρρεῖς ἔτσι.

Ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Μαρίας ἤρχισαν νὰ συμπληρῶνται καὶ δι' ἄλλων χαρίτων. Ἡ φύσις ἡ μεγάλη αὕτη καὶ ἀκριβῆς καλλιτέχνις ἐγνώριζεν ὅτι τὰ πολυτελῆ ἐκεῖνα καὶ σαπρεῖνα πετράδια θ' ἀνεδείκνυντο λαμπρότερα τιθέμενα ἐντὸς ὠραίας θήκης καὶ ἐκάλυπεν ἀφθόνως τὸ μελαγχρινὸν καὶ ὀλίγον ἐπιμηκες πρόσωπόν της, διέγραφεν ἐκφραστικώτατας γραμμὰς ἐπ' αὐτοῦ ἐχάραττε καμαρωτὰς καμαρωτὰς τὰς πλουσίας ὄφρυς, ἀνεδάσσε τὸ μεσόφρυον, ἐπλούτιζε διὰ μαυροτάτων καὶ ἀφθόνων βοστρύχων τὴν κόμην, ἔχυνεν ὡς εἰς Φειδίου τύπον τὸν τράχηλον, κατεστρογγύλου τοὺς βραχίονας, ἐσμίλευεν ἐν ἀκριβεῖ ἀρμονίᾳ τὸν κορμὸν, περιέσφιγγε τὴν ὄσφυν καὶ κατέχευεν ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς πλαστικότητα καὶ χάριν τοιαύτην, ὥστε νὰ ὑποφαίνεται καὶ μ' ὅλον τὸν σκληρὸν καὶ ἀκαλλώπιστον ὄγκον τῆς ἐγχορίου ἐνδυμασίας της.

Καὶ τὰ παλληκάρια τοῦ χωρίου ἤρχισαν νὰ δαιμονίζονται δι' αὐτήν. Ὁ δρόμος ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ διήρχετο ἡ Μαρία διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν βρῦσιν θὰ ἦτο πάντοτε κατεληγμένος ἀπὸ τοὺς νέους ἐραστὰς, τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο ὁ οἰκίσκος της θ' ἀντήχει νύκτα καὶ ἡμέραν ἀπὸ περιπαθῆ τραγοῦδια τῶν πονεμένων καρδιῶν, ὅσας ἔτρωσε τὸ βλέμμα της τὰς Κυριακὰς δὲ ὅτε ὁ χορὸς συνεκάλει τοὺς χωρικοὺς εἰς τ' ἀλώνια ὅχι ἕνας ἀλλ' ὅλοι ὁμοφώνως οἱ νέοι θὰ ἐδέοντο εἰς τὸν Θεόν, ἐν τῷ δημοτικῷ ἄσματι τῆς Ζερβοπούλας, νὰ ἐπιάνοντο εἰς τῆς Μαρίας τὸ χέρι. Ἐν τῇ περιωρισμένῃ δ' ἐκείνῃ κοινωνίᾳ, μεταξὺ τῶν αὐστηρῶν ἐκείνων ψυχῶν, ὅπου ἀπλῶς νὰ προσατενίσῃ τις τὴν γυναῖκα ἢ τὴν ἀδελφὴν ἄλλου ἔθεωρεῖτο παράπτωμα ἀσυγχώρητον, ἤδη ἐπεπόλαζεν αὐθάδεια καὶ ἕνας ἀκατάσχετος ὄργασμός, ὡσεὶ ἡ καλλονὴ τῆς λυγερῆς ἐκείνης, ἤλθε νὰ καταρρίψῃ τὰς προλήψεις, νὰ καταπατήσῃ τὰς ἀγίας παραδόσεις,

νὰ διαφθεῖρῃ τὰς ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ οἰκογενείας ἀνετεθραμμένους ἐκείνας ψυχὰς καὶ ν' ἀναστηλώσῃ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αἰῶνων ὄλων αὐστηρᾶς διαίτης πανίσχυρον τὴν γυναικείαν σάρκα.

Ἦδη ἡ μήτηρ τῆς Μαρίας ἀπέθανεν ἀπέθανε δὲ μετὰ ἕξ μῆνας καὶ ὁ πατὴρ της. Οὕτω διὰ μιᾶς ἐχαλαρώθησαν οἱ δεσμοὶ οἱ συγκρατοῦντες τὸσον καλῶς ἐν τοῖς χωρίοις τὰς νεανίδας εἰς τὴν παρθένον ὅλως καὶ ἀμεμπτον αὐτῶν καρδίαν. Ὁ Ἀθανάσιος ἀπὸ νυκτὸς εἰς νύκτα ἤρχετο ἐν τῷ οἴκῳ, τὴν ἡμέραν ὅλην κατατρίβων ἐν τῇ ἐξοχῇ πρὸς ἐπιμέλειαν τῆς πατρικῆς περιουσίας, ἡ δὲ Ἑλένη ἂν καὶ μεγαλειτέρα ἦτο ὅλως ἀκατάλληλος νὰ ἐπιβληθῆ καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ σέβας εἰς τὴν ἀδελφὴν της. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἠδύνατο, καὶ ἂν διὰ τῆς παρουσίας της συνεῖχε κάπως τὰ αὐθάδη βλέμματα καὶ τοὺς λόγους τῶν παλληκαριῶν καὶ περιώριζε δι' ἀγρύπνου ἐπιβλέψεως τὴν ὀρηκτικὴν καὶ κούφην τῆς Μαρίας ψυχὴν πάλιν δὲν θὰ ἐπήρκει, διότι μετ' ὀλίγον ἡ Ἑλένη ἠναγκάσθη νὰπομακρυνθῆ ὑπανδρευθεῖσα εἰς ἕν χωρίον τῆς Ναυπακτίας.

Οὕτω ἡ Μαρία ἔμεινε μόνη κυρία τῆς οἰκίας, τῆς καλλονῆς καὶ τῆς καρδίας της. Καὶ τὰ παλληκάρια ἤρχισαν ἀφόβως πλεον τὰς ἐρωτικὰς τῶν ἐπιθέσεις, τοὺς λόγους, τὰ χαμογέλοια, τὰ περιπαθῆ βλέμματα καὶ τὰ τραγοῦδια. Καὶ ἡ λυγερὴ τῆς ὁποίας ἡ φύσις, ἰσχυρὰ καὶ βιαία ὅσον καὶ ἡ καλλονὴ της, ὑπερεθέρμαινε τὴν σπαργῶσαν ἐκείνην σάρκα μέσῳ τῆς γενικῆς πείριξ διεγέρσεως, μέσῳ τῆς τῶσης περιπαθοῦς νεότητος ἣτις τὴν κατεπλημμύρει, ἐλευθέρᾳ δὲ συγχρόνως ἀπὸ πάσης αὐστηρᾶς ἐπιβλέψεως, παρεδόθη ἑλαφρᾷ, τρελλῇ— δύναται κανεὶς νὰ εἴπῃ — εἰς τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας της, τὸν Τουρκάκην.

*

Ὁ Τουρκάκης ἦτο νέος μὲ μικρὰν περιουσίαν καὶ ἔκαμνε πολὺν ἐντύπωσιν ὡς ὑποψήφιός γαμβρός. Πολλὰ λυγερὰ τὸν ἐκαμάρωνον διὰ σύζυγον καὶ μίαν τούτων ἡ Τασούλα, ἐξαδέλφη τῆς Μαρίας. Καὶ ὅτε ἡ λυγερὴ παρασυρομένη ὑπὸ τοῦ πάθους της ἀνεκοίωσεν εἰς τὴν ἐξαδέλφην της περιχαρῆς τὰς σχέσεις καὶ τὸν μετ' ὀλίγον γάμον της μετὰ τοῦ Τουρκάκη, αὕτη ἐξεμάνη καὶ ὠρκίσθη νὰ ἐμποδίσῃ δι' ὄλων της τῶν μέσων τὸ συνοικέσιον. Καὶ ἐπειδὴ ἄλλον τρόπον καταλληλότερον δὲν εἶχεν ἀνεκοίωσεν εἰς τὸν Ἀθανάσιον, τὸν ἀδελφὸν τῆς Μαρίας, τὴν μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ Τουρκάκη σχέσιν.

Ὁ Ἀθανάσιος ἦτο ἀπλῶς νεανίας καὶ καθόλου δὲν ἤθελε νὰ παραδεχθῆ ὅτι ὁ Τουρκάκης, μὲ τὸν ὁποῖον συνεδέετο διὰ στενῆς φιλίας, ἠδύνατο νὰ τῷ ἐπιβουλεύθῃ τὴν τιμὴν. Ἡ Τασούλα ὅμως ἐπέμενε καταγγέλλουσα πολλὰς ὠρισμένας παρεκτροπὰς τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Τουρ-

κάκη και ὁ Ἀθανάσης ἐπέστη νὰ παραμονεύσῃ μόνος του καὶ βεβαιωθῇ. Οὕτω προφασισθεὶς μίαν ἡμέραν ὅτι ἀνεχώρει δι' ἄλλο χωρίον ἐπέστρεψε κρυφίως καὶ ἐκρύβη ἔνω τῆς ὄροφῆς τῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν οἱ χωρικοὶ μεταχειρίζονται ὡς ἀποθήκην σιτηρῶν καὶ ἄλλων οἰκιακῶν εἰδῶν.

Ὁ Ἀθανάσης δὲν ἐπερίμενε καὶ πολὺ ἐκεῖ. Ἡ Μαρία ἀνύποπτος ἐκάλεσεν εὐθύς τὸν Τουρκάκην εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ ὁ νεανίας ἔλαβε τρανωτάτην ἀπόδειξιν τῆς ἐλαφρότητος τῆς ἀδελφῆς του καὶ τῆς προδοσίας τοῦ φίλου του. Ἐκφρων δ' ἐξ ὀργῆς ἐπήδησε κάτω καὶ ἐπέπεσε κατὰ τοῦ Τουρκάκη. Ἡ Μαρία ἔμεινεν ἀκίνητος τὸ κατ' ἀρχὰς ἐκ τῆς ἀπροσδοκίτου παρουσίας τοῦ ἀδελφοῦ τῆς· πλὴν συνελθοῦσα ἔπειτα καὶ ἰδοῦσα κινδυνεύοντα τὸν ἐραστὴν τῆς ἔδραμε πρὸς ὑπερασπιστὴν του. Ὁ Ἀθανάσης τότε ἐξαφθεὶς ἐκ τῆς πράξεως αὐτῆς ἐτι περισσότερον καὶ ἔχων ν' ἀντιπαλαίσῃ πρὸς δύο ἥδη, ἤρπασε παρατυχόντα ἐκεῖ πέλεκυν καὶ ἐπέπεσεν ἐπὶ τῆς Μαρίας, κτυπῶν αὐτὴν ἀνιλεῶς. Ἡ Μαρία μὴ βλέπουσα πλέον ἄλλοθεν σωτηρίαν ἤρχισε νὰ φωνάζῃ γοερῶς καὶ οἱ γείτονες προσδραμόντες μετ' ὀλίγον τὴν ἠλευθέρωσαν κακῶς ἔχουσαν.

*

Ἡ Μαρία ἔμεινεν ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας κλινήρης ἐκ τῶν κτυπημάτων τοῦ Ἀθανάση. Ὅτε ὅμως ἠγέρθη καὶ ἐπανεῖδε τὸν ἐραστὴν τῆς αἰ πρώτῃ τῆς λέξεις ἦσαν ἡ καταδικὴ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς.

— Θέλω νὰ πιῶ αἷμ' ἀπ' τὸ Θανάση· τῷ εἶπε μετ' ἐξάψεως.

Ὁ Τουρκάκης ἠθέλησε ν' ἀντιστῇ κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ἀπαίτησιν αὐτῆν τῆς ἐρωμένης του. Ἀλλ' ἡ Μαρία εἶχε τὴν πειστικὴν ἐκείνην εὐγλωττίαν τῶν ὀφθαλμῶν, τὴν διαβολικὴν ἐκείνην εὐγλωττίαν, καὶ ὁ Τουρκάκης δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιτείνῃ ἐπὶ πλέον. Ἀπεφασίσθη ἐκ συμφώνου νὰ φονευθῇ, νὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ τὸ μέσον αὐτῶν ὁ Ἀθανάσης, αἰφνιδίως καὶ μυστικῶς, ὥστε ἡ κοινωνία ποτὲ νὰ μὴ γνωρίσῃ τί ἀπέγεινεν.

Ὁ Τουρκάκης ἐνεπιστεύθη τὸ μυστικόν του τοῦτο εἰς δύο συγγενεῖς του καὶ ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν των. Καὶ ἐπειδὴ ἐπλησίαζεν ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως ὅτε συνειθίζεται εἰς τὰ μέρη τῆς Δωρίδος, οἱ ἔχοντες πρόβατα νὰ προσκαλῶσιν εἰς τὰς στάνας των ἄλλους, μὴ ἔχοντας τοιαῦτα καὶ νὰ διασκεδάζωσιν, ἀπεφασίσθη ἵνα οἱ δύο οὗτοι καλέσωσι τὸν Ἀθανάσην εἰς τὴν ἰδικὴν των στάνην ἐπὶ τοῦ Ξεροβουνίου.

Ὁ Ἀθανάσης εὐχαρίστως ἐδέχθη τὴν πρότασιν καὶ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως οἱ τρεῖς νέοι ἔφαγον καὶ νύθυσαν ἀπὸ πρωίας μέχρι νυκτὸς ἐπὶ τοῦ Ξεροβουνίου. Ἀλλ' ὅταν ὁ Ἀθανάσης ἐπρότεινε ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὸ χωρίον ὃ εἶ-

τῶν φίλων του εἶπεν εὐθύμως, κρατῶν αὐτὸν ἀπὸ τῆς φουστανέλλας.

— Ποιό, ἐδῶ ἐφάγαμεν ἐδῶ καὶ θὰ κοιμηθούμε!

Ὁ Ἀθανάσης ἦτο καὶ ἐκ τοῦ οἴνου βεβαρημένος ὥστε εὐκόλως συγκάτενευσε. Καὶ ἐκοιμήθησαν ἐπὶ τοῦ βουνοῦ κατὰ σειρὰν καὶ οἱ τρεῖς παρὰ τὰ χεῖλη φοβεροῦ καὶ βαθυτάτου βαραθροῦ.

Ὁ Τουρκάκης ἐνήδρευεν ἐκεῖ πλησίον. Καὶ ὅτε ἐνόησε τὸν Ἀθανάσην κοιμώμενον ἔσπευσεν ἐκεῖ καὶ τῷ κατέφερε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς βαρὺ κτύπημα διὰ τοῦ πελέκειος. Τότε ἐζύπνησαν καὶ ἄλλοι δύο καὶ ἀπετελειώσαν αὐτὸν διὰ μαχαϊρῶν. Ἀφαιρέσαντες δ' ἀπ' αὐτοῦ ὅλα τὰ τσαπράζια, τὸν λαμπρὸν ἐκείνον στολισμὸν τῶν ἀρματωλῶν μὲ τὸν ὁποῖον στολίζονται ἀκόμη τὰ παλληκάρια τῆς Δωρίδος, καὶ τὰ ἐνδύματα, τὸν ἐτύλιξαν διὰ τῆς φλοκάτας του καὶ τὸν ἔριψαν ἐντὸς τοῦ Καρκάρου. Ὁ Κάρκαρος οὗτος εἶνε βάραθρον κατασκότεινον καὶ κρημνώδες, εἰς τοῦ ὁποῖου τὸ βάθος ὑπάρχει πάντοτε νερόν καὶ ἀνακράζει γοερῶς, μόλις ῥίψῃς ἐντὸς τὸ παραμικρὸν λιθαράκι. Εἶτα οἱ τρεῖς νέοι ἐπέστρεψαν ἡσυχοὶ εἰς τὰ ἴδια καὶ ὁ Τουρκάκης, ὡς μυθολογικὸς ἦρας νητύχησε νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἀνήσυχον ἐρωμένην του τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ τσαπράζια τοῦ ἀδελφοῦ τῆς καθὼς καὶ τὸν καταματωμένον πέλεκυν, τοῦ ἐγκλήματος τὸ ὄργανον. Ἡ Μαρία ἐδέχθη αὐτὸν μετ' ἀφάτου χαρὰς, ἔπλυε τὸ αἷμα ἀπὸ τοῦ πελέκειος, ἐδίπλωσε τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ τσαπράζια καὶ ἐπιμαλῶς ὅλα μαζί τ' ἀπέκρυψεν ἐντὸς τοῦ κιβωτίου τῆς.

*

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν παρετηρήθη ἐν τῇ κωμοπόλει ἡ ἔλλειψις τοῦ Ἀθανάση καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι του ἤρχισαν νὰ συχνοερωτῶσι περὶ αὐτοῦ τὴν Μαρίαν.

— Ξέρω ποῦ πάει νὰ κλέψῃ· ἀπῆντα κάποτε ἐν προφανεῖ δυσαρρεσκείᾳ ἡ λυγερή· τὸν σκότωσαν ζωντανὸς ἐνε δὲν ξέρω...

Κατὰ σύμπτωσιν ἦλθε τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἐκ Βοϊτσᾶς καὶ ἡ Ἑλένη πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν συγγενῶν τῆς, εἰς τελείαν ἄγνοιαν διατελοῦσα τοῦ κακουργήματος. Μόλις ὅμως εἰσῆλθεν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν καὶ ἡ Τασούλα, ἔσπευσε ν' ἀνακοινώσῃ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Ἀθανάση τὰ προλαβόντα ὅλα καὶ τὴν ὑποψίαν ὅτι ὁ Ἀθανάσης ἔπεσε θύμα τῆς Μαρίας καὶ τοῦ ἐραστοῦ τῆς. Ἡ Ἑλένη ἔσπευσεν εὐθύς καὶ κατήγγειλε τοῦτο πρὸς τὸν δήμαρχον· ὁ δὲ δήμαρχος ἀνέφερεν εἰς τὸν ἐπαρχον καὶ ὑπομαίραρχον Δωρίδος, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τόπου μεταβάντες ἐπελήφθησαν ἀνακρίσεων.

Αἱ ἀνακρίσεις ὑποβοηθούμεναι καὶ ἀπὸ τὰς ἀτομικὰς ἀποκαλύψεις τῆς Ἑλένης προέβαινον

ταχέως και πολύ κατηγορηματικά μάλιστα διὰ τὴν Μαρίαν και τοὺς συνενόχους της. Εἰς τὸ τέλος ὁ ἀνακριτὴς ἐζήτησε και μετέβησαν ὅλοι εἰς τὸ Κάρκαρον, εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ὁποῖου διέκρινον ἀκόμη διατηρουμένας σταγόνας αἵματος. Ἡ Ἑλένη συλλαβοῦσα τὴν ὑπόψιαν ὅτι ἐκεῖ μέσα εἶχε ῥιφθῆ ὁ ἀδελφός της προέτεινεν εἰς πολλοὺς συγχωρικοὺς της ἐπ' ἀμοιβῆ νὰ καταβῶσιν ἐκεῖ και ἐρευνησωσιν. Ἄλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ πράξῃ τοῦτο, διότι κατείχοντο ὅλοι ὑπὸ τρόμου μεγάλου διὰ τὰ ἐρεβώδη αὐτοῦ σπλάγχνα και τὰς ἀπαισίας παραδόσεις, αἱ ὁποῖαι λέγονται περὶ αὐτοῦ μεταξύ τῶν χωρικῶν. Ἡ Ἑλένη ἐν τούτοις ἐπέμενε προσφέρουσα γενναίαν ἀμοιβήν, δύο ὄλα χωράφια, και ἐπειθήσαν τέλος νὰ κατέλθωσι δύο χωρικοί, οἱ ὁποῖοι μετὰ πολλοῦ κόπου ἠδυνήθησαν ν' ἀνακαλύψωσι μετὰ τῶν πετρῶν τὸ σῶμα τοῦ Ἀθανάση και νὰ τὸ ἀνασύρωσι διὰ σχοινίων, ἀγνώριστον σχεδόν.

Τότε τὸ ἐγκλημα ἀπεκαλύφθη ἐν ὅλῃ τῇ στουγερᾷ αὐτοῦ και ἀληθεῖ ὄψει. Εὐθύς δ' ἐξεδόθη ἐνταλμα κατὰ τῶν δραστῶν και τῆς Μαρίας και ἐφυλακίσθησαν ὅλοι εἰς τὰς φυλακὰς Λαμίας.

*

Και ἐν Λαμία ὅμως ἡ καλλονὴ τῆς Μαρίας ἐπέπρωτο νὰ φέρῃ ἄλλα δυστυχήματα. Ὁμοῖα πρὸς τὰ ὠραία ἐκεῖνα ἄνθη τῶν ἀγρίων δασῶν τῶν ὁποίων τὸ ἄρωμα προξενεῖ τὸν θάνατον εἰς ἐκείνον ὅστις τὰ προσεγγίζει ἡ Πενταγιώτισσα λυγερὴ ἦτο ὑπὸ τῆς φύσεως προωρισμένη νὰ προξενῆ καταστροφὴν εἰς τοὺς πλησιάζοντας αὐτήν.

Ὅλιγαι ἡμέραι παρήλθον ἀπὸ τῆς καθεύξεως τῆς Μαρίας ἐν τῇ φυλακῇ Λαμίας και ὁ δεσμοφύλαξ, τεσσαρακοντούτης ἀνὴρ, συνέλαβε σφοδρότατον ἔρωτα πρὸς αὐτήν. Ἡ λυγερὴ, πανούργος γυνή, ἐπρότεινε εἰς αὐτὸν ὅτι θὰ συγκατένευε νὰ τὸν ὑπανδρευθῆ ἐὰν οὗτος ἐφρόντιζε νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ τῆς κατηγορίας. Οὗτος ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς μεγάλης τὴν πρότασιν κατ' ἀπαίτησιν τῆς Μαρίας ἀφῆκε ν' ἀποδράσῃ δῆθεν τῶν φυλακῶν ὁ Τουρκακῆς και ὄνειροπολῶν τὴν μετὰ τῆς ὠραίας δεσμώτιδος ἐνωσίν του, ἐν στιγμῇ μεγάλης τοῦ πάθους του ἐξάψεως, ἐφαρμάκωσε τὴν σύζυγον και τὸ τέκνον του, ἵνα μὴ ἔχη αὐτοὺς ἐμπόδιον εἰς τοὺς σκοποὺς του.

Μετ' ὀλίγον ἔγεινε και ἡ δίκη τῆς Μαρίας και τῶν συνενόχων της ἐν Μεσολογγίῳ. Και διότι οἱ δικασταὶ δὲν εὔρον φαίνεται ἀρκετὰς ἀποδείξεις ἐνοχοποιούσας αὐτοὺς ἐκήρυξεν ὅλους ἀθώους. Ὁ δεσμοφύλαξ, ὅστις εἶχεν ἀκολουθήσῃ τὴν Μαρίαν ἐκεῖ και ἐκόπη διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν της, ἤρχισεν ἤδη νὰ ὑπενθυμίζῃ εἰς αὐτὴν τὰς πρώην ὑποσχέσεις της και τὰς τόσας θυσίας τὰς ὁποίας ἔκαμε χάριν αὐτῆς. Ἡ Μαρία

ἠνείχετο αὐτὸν και ἐφαίνετο εὐμενῶς ἀκούουσα τοὺς λόγους του μέχρις οὐ ἐφθασαν εἰς Βυτρινίταν, τὸ ἐπίνειον τῆς Δωρίδος ἀφ' ὅπου θὰ μετέβαινον εἰς Πενταγιούς. Ἐκεῖ ὅμως ἐπιτηδείως ὑποδαυλίσασα ἤγειρε τὸν χόλον τῶν συμπατριωτῶν της, ὅσοι εἶχον ἔλθῃ διὰ τὴν δίκην, κατὰ τοῦ δυστυχῆς δεσμοφύλακος και τὸν ἀπεδίωξαν κακῶς ἔχοντα.

*

Ἡ Μαρία οὕτω ἐπέστρεψε μετὰ τῶν συντρόφων εἰς τὴν πατρίδα της, πάντοτε εὐχρους, πάντοτε ὠραία, ἀλλὰ και παντοτε τρελλή. Ὡσεὶ πεισμόνουσα διὰ τὴν περιφρόνησιν τὴν ὁποίαν ἐδείκνυον πρὸς αὐτὴν οἱ χωρικοὶ ἵνα τιμωρήσωσι τὸ σφάλμα της και περιφρονουσα τὰς προλήψεις των, ἤρχισεν ἔτι ἐλευθερώτερον βίον νὰ διάγῃ. Οἱ ἐρασταὶ ἦσαν προθύμοι και αὐτὴ ἐφαίνετο προθυμότερα. Παρεδίδοτο εἰς τὸν ἕνα ἐξ ἀδελφῶν· εἶτα τὸν ἠλλάζε δι' ἄλλου συγγενεῖ της. Συνέζη ἐπὶ καιρὸν μετὰ τοῦ ἐνὸς ἐραστοῦ και αἴφνης διὰ μίαν ἰδιοτροπίαν προσεκολλάτο εἰς ἄλλον. Και ἐν τῷ μεταξύ ὕβριζε τοὺς συγχωρικοὺς και τὰς γυναίκας των· εἰς τὰς κατηγορίας των ἀντέτασσε βραυότους ὕβρεις· εἰς τὰς νοθεσίας τῶν συγγενῶν της ἐκάγχαζε περιφρονητικῶς και παρήγγελλεν εἰς τὴν ἀδελφὴν της ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ πεισματώδους ἀναιδεΐας τὰ αἴσχη της.

Οἱ συμπατριῶται τῆς Μαρίας ἵνα στιγματίσωσι καλλίτερον τὴν διαγωγὴν της, θέλοντες νὰ παραδώσωσιν εἰς αἰώνιον ἀνάθεμα τὰ κακουργήματά της, ἔκαμαν εὐθύς τὸ τραγούδι της:

Ἐστὸ Σάλωνα σφάζουν τραγιά και ἔστὸ Χρισσο κριάρια
Και ἔτῃς Μαρίας τὴν ποδία σφάζονται παλληκάρια.
Κλείσε τὰ παραθύρια σου και σκέπασ' τὴ φωτιά σου
Νὰ μὴ φανῆ ὁ ἀστικὴς σου ὅπ' ἔχεις ἔτῃν ποδία σου.
Τι' ν' τὸ κακὸ ὀπώκαμες ἔστὸ ὄλιον τὸ Θανάση;
Τὸν ἀδερφὸ σου σκότωσες τὸν Τοῦρκο γιὰ νὰ πάρῃς.
Ἐστὸν Κάρκαρον τὸν ἔρριξες, ἔστὸν Κάρκαρον τὸν ῥίχνεις.
Κανεὶς δὲν κὰν' ἀπόφασιν νὰ μῆ γιὰ νὰ τὸν βγάλῃ.
Ὁ Γιάννης κὰν' ἀπόφασιν νὰ μῆ γιὰ νὰ τὸν βγάλῃ
Παίρνει πεντάδιπλα σχοινιά με δεκοχτῶ φανάρια.
Σὰν μῆκε και τὸν ἔβγαλε ἔστὸ αἶμα βουτηγμένον
Και ἡ Μαρία λιγοψυχᾷ και πέφτει νὰ πεθάνῃ.
—Τίνος τὰ λὲς αὐτὰ Μαρία και Τουρκοπιστεμμένη;
Ἐσὺ σουν ποῦ τὸν σκότωσες και τώρα θὰ τὸν κλάψῃς;

Τὸ πρῶτον διστιχον εἶνε ὁ ὕπατος πρὸς τὴν γυναικειαν καλλονὴν ἔπαινος· οἱ δὲ λοιποὶ στίχοι ἀπειρόκαλλος καταγγελία τοῦ παραπτώματος τῆς Μαρίας. Ἄλλ' ὅπως πάντοτε κατὰ τοὺς κανόνας τῆς φύσεως συμβαίνει, πὰν ὅ,τι μέγα και ἔξοχον, ἐκεῖνο μόνον ν' ἀνθίσταται εἰς τὴν παροδὸν τοῦ χρόνου, τὸ παράπτωμα τῆς λυγερῆς σχεδὸν ἐλησημονήθη ἤδη. Μόλις και μετὰ βίας θὰ δυνηθῆ ὁ περιέργος διαβάτης ν' ἀκούσῃ μετὰ τῶν τόσων συμπατριωτῶν της, μετὰ τῶν συνηλικιωτῶν και τῶν φίλων της τὴν λεπτομερῆ ἱστορίαν αὐτοῦ· μετὰ πολλὰς δὲ και κο-

πιώδεις ἀνασκαλεύσεις εἰς τὴν μνήμην τῶν γεροντοτέρων θ' ἀνέυρη τοὺς ἐξηρθρωμένους καὶ πενιχρούς στίχους τοῦ τραγουδιοῦ τῆς. Αἱ ἐξοχοὶ καλλοναὶ ὅπως καὶ τὰ ἐξοχα πνεύματα δὲν ὑποβάλλονται εἰς τοὺς τετριμμένους τύπους τῶν κοινῶν θνητῶν ἀλλ' ἐπιβάλλουσι τοὺς ἰδικούς των. Καὶ ἡ Μαρία ἠδυνήθη νὰ δεσπόσῃ τῶν συγγορικῶν τῆς ἢ ἀνάμνησις τῆς καλλονῆς τῆς ἐφυγάδευσε τὴν ἀνάμνησιν τοῦ παραπτώματος καὶ δὲν ἀπέμεινεν ἐξ αὐτοῦ εἰμὴ ὅπως ἐπὶ σαπφειρίνης καὶ ἡρέμου θαλάσσης ἐπιπλέωσι συντρίμματα πλοίου, τοῦ μένους τῆς μαρτύρια. Ὀλίγον δὲ ἀκόμη καὶ θὰ ἐκλείψουν ἐντελῶς καὶ αὐτά. Καὶ δὲν θὰ μένη πλέον εἰμὴ ὡς ὀπτκσία Χερουβείμ πλανωμένη καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, γλυκεῖα ἀνάμνησις, παράδοσις τρυφερά καὶ λατρευτὴ τὸ εὐγραμμον πρόσωπον, τὸ χυτὸν ἀνάστημα, οἱ εὐγλωττοὶ ὀφθαλμοί, ἡ ἀμύθητος χάρις ὡς ἰδανικός τύπος τῆς λυγερῆς καὶ ὁ πρὸς αὐτὴν ἐξοχος ὕμνος, εἰς βαρύτιμος μαργαρίτης τῆς πατρίου Μούσης, τὸν ὁποῖον θὰ τραγουδῶσι πάντοτε μετὰ συγκινήσεως τὰ παλληκάρια καὶ αἱ λυγερὰι τῶν χωρίων:

Ἐπὶ Σάλωνα σφάζων τραγὰ καὶ ἔτ' Χριστὸ κρίαρια
Καὶ ἴ τῆς Μαρίας τῆ ποδιὰ σφάζονταί παλληκάρια.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΑΡΑΦΡΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

— Ποιὸς ἦτανε ἔτ' ἡ Μελούνα; . . . ἀνακραυγάζει. Ἦτανε κανεὶς ἀπὸ σᾶς ἔτ' ἡ Μελούνα; . . . Ἐγὼ ἤμουνα! . . . Νύχτα, σκοτάδι πίσσα! . . . «Ἐμπρός! μάρες!», φωνάζει ὁ λοχαγός. «Πῦρ!» . . . Ἀντίκρου Τούρκοι μελλεοῦν! . . . Μπάμ-μπούμ. ἐμεῖς, μπάμ-μπούμ ἐκεῖνοι . . . Ἄϊντε μωρὲ σκοτωμός! . . .

— Μὰ τοὺς εἶδες ἐσύ, Γιάννη, τοὺς Τούρκους; . .

— Δὲν τοὺς εἶδα λείει; . . . Ἐσύ δὲν τοὺς εἶδες! . . . Κακομοίρη μου! . . . Θερία ἴσα μὲ κεῖ πάνου! . . . Μὲ τὰ σαρίκια τοὺς! . . . Μὲ τὰ φέσια τοὺς! . . . Μπάμ! Μπούμ! . . .

— Μὰ ποῦ πρωτοήσουν, ἔς τὴ Μελούνα ἢ ἔς τὸ Γκριτζόβαλη; . . .

— Καὶ ἔς τὴ Μελούνα καὶ ἔς τὸ Γκριτζόβαλη καὶ ἔς τὸ Ζάрко! . . . Ἀμμὴ; . . . Ἀπὸ τὴ Μελούνα πήγαίνα ἔς τὸ Γκριτζόβαλη! . . . Ἀπὸ τὸ Γκριτζόβαλη ἔς τὸ Ζάрко! . . . Ἀπὸ τὸ Ζάрко ἔς τὴ Μελούνα! . . . Διὰ νυχτός! . . . Τί θαρρεῖς τάχα; . . . Στρατιωτικὴ πορεία σοῦ λείει ὁ ἄλλος! . . . Τὸ σάκκο ἔς τὸν ὦμο κ' ἐμπὸς-μάρες! . . . Ἐν-δυό! Ἐν-δυό! Ἐν-δυό! . . .

— Μπᾶ! κ' ἐλχῶθηκες κί' ὄλα, Γιάννη;

— Ἐγὼ; . . . Δύο πληγαῖς! . . . Μιά ἔς τὸ στῆθος κί' ἄλλη ἔς τὸ μερί! . . . Μὲ μαρτίνι! . . . Ἐπερὸ μὲ πήγανε ἔς τὸ νοσοκομεῖο! . . . Ἐστὰ Τρίκκαλα, μέσα! . . . Θέλεις νὰ τῆς ἰδῆς; . . .

Ζητεῖ δὲ ν' ἀποκαλυφθῇ, νὰ ἐπιδείξῃ τὸ κρέας τοῦ γυμνόν, νὰ ἀποβάλλῃ καὶ αὐτὰ τὰ βράκη του, ἵνα φανοῦν τὰ δῆθεν τραύματα αὐτοῦ. Καὶ ἐξακολουθεῖ οὕτως ἀπαράλλακτα ἐπὶ πολὺ, συγγέων πράγματα καὶ τόπους καὶ γεγονότα, σαλιαρίζων ὅτι κί' ἂν τοῦ φθάσῃ καὶ τοῦ κατεβῇ, ἀσυναρτήτως, ἀλλὰ ποτὲ μὴ ἀπομακρυνόμενος τοῦ προσφιλοῦς του θέματος. Λέγει δὲ ταῦτα, μὴ δυνάμενος νὰ σταθῇ πουθενά, ἀενάως πηγαινοερχόμενος, ἄλλοτε ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, ἄλλοτε πλησίον τραπέζιου, ἄλλοτε μέσα εἰς μαγαζεῖον, ἀλλ' ἀκούων πᾶν ὅτι καὶ ἂν λέγεται αὐτῷ καὶ δίδων τὰς καταλλήλους ἀπαντήσεις. Δὲν διακόπτει δὲ τὴν στρατιωτικὴν του φληναφίαν παρὰ μόνον ὅταν τύχῃ νὰ ἰδῇ ἢ συναντήσῃ διαβάτην τινά, καλοσενδεδυμένον κᾶπως. Τότε τὸν πλησιάζει εὐλαβῶς, τὸν χαιρετᾷ μετὰ διακρίσεως, καί, παῦνον τὸν χεῖμαρρον τῶν κενῶν φράσεων ἀς προσχέει τὸ στόμα του, προσεκτικῶς καὶ μειλιχίως:

— Χρυσό μου, δόσε μου μιὰ δεκαρίτσα, τῷ λέγει.

Καὶ ἂν μὲν ὁ διαβάτης σταθῇ καὶ τῷ δώσῃ τι, ὑποκλίνεται βαθύως καὶ μορφάζει ἐξ εὐχαριστήσεως ἀλλ' ἂν παρέλθῃ ἀδιάφορος, ἐπιστρέφεται εὐθύς, κ' ἐπαναρχίζει τὴν φλυαρίαν του, μετ' ἐπιτάσεως κενολογίας ἀφορητοῦ.

— Ἄϊντε μωρὲ τί νὰ σοῦ κάμω! . . . Ἐπρεπε νὰ μᾶς ἀφήσῃ ὁ Τρικούπης! . . . Δὲ μᾶς ἄφησε! . . . Τότε θᾶβλεπες! . . . Ἐστὴ Σαλονίκη θὰ μπαίναμε! . . .

— Μὰ πῶς δὲ σὲ προβίβασαν ἐμένα, Γιάννη; . . . Ποῦ εἶνε ὁ βαθμός σου; . . . Ὀλους τοὺς ἄλλους ποῦ ἦτανε ἔς τὸν πόλεμο τοὺς προβίβασαν, τῷ παρατηρεῖ τις.

— Ἐμένα νὰ μὲ προβιβάσουν; βοᾷ εἰς ἀπάντησιν ὁ Γιάννης. Ἐμένα θέλουνε νὰ μὲ σκοτώσουν, ὄχι νὰ μὲ προβιβάσουν! . . . Ὁ Τρικούπης ὁ φονιάς νὰ μὲ προβιβάσῃ; . . . Αὐτὸς θέλει νὰ μὲ σκοτώσῃ! . . .

Καὶ ἀναμιμνησκόμενος αἰφνιδίως προσφάτου τινὸς μυστηριώδους δολοφονίας κάποιου δεκανέως.

— Θέλουνε νὰ μὲ σκοτώσουν! ἐπαναλαμβάνει. Ἐάν τὸ δεκανέα τὸν Πάνο! . . . Μὰ δὲ θὰν τοὺς γείνη τὸ χατήρι! . . . Ὁχι, δὲ θὰ μὲ σκοτώσουν! . . . Δὲ θὰν τοὺς ἀφίσω νὰ μὲ σκοτώσουν! . . .

Ἄδηλον δὲ ἀπὸ τί ἀπροσδοκῆτως καταληφθεὶς ὀριστικῶς, ἐπιμένει ἀνακραυγάζων ἐπὶ μακρόν, ἐν συνεχείᾳ, γοερῶς, διὰ τρόπον ἀληθῶς ἐμβάλλοντος εἰς φρίκην.